

Často kladené dotazy zemědělské veřejnosti k nové SZP 2023+ Odpovědi dle stavu legislativy k 6. 3. 2023

- 1) **Kdy se v LPIS objeví vrstva s označením, kde se má vysít plodina pro ochranný pás u útvaru povrchových vod (v Ekoplatbě DPB s R do 6/12m od povrchových vod). Bude povoleno mulčování plodiny na ochr. pásu?**

Vygenerované pásy kolem vody jsou v LPIS na dvě různé ekoplatby jsou již zobrazeny od prosince 2022 a jsou v tisku č. 35.

- 2) **Bude MZE pořádát informační školení k nové SZP?**

Ministerstvo zemědělství připravilo ve spolupráci s ÚZEI sérii informačních webinářů k podmíněnosti, environmentálním opatřením a přímým platbám Strategického plánu SZP před podáním jednotné žádosti v roce 2023 určenou zejména pro zemědělské podnikatele. Záměrem je poskytnout žadatelům o dotace ucelený přehled informací zejména o nových nařízeních vlády a požadavcích na hospodaření, vyplňování jednotné žádosti a souvisejících tématech. Webináře se aktuálně konají, a to až do konce března online formou v MS Teams.

Detailnější informace, včetně video-záznamů, jsou k dispozici na internetových stránkách MZe, kde jsou zveřejňovány rovněž další aktuální informace a podkladové materiály.

<https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/zakladni-informace/webinare-pro-verejnost-k-podminkam.html>

Ministerstvo zemědělství bude také organizovat online školení před jednotlivými koly příjmu žádostí na projektové intervence k podmínkám Pravidel. Všechny termíny a pokyny pro přihlášení budou zveřejňovány na internetových stránkách www.eagri.cz.

<https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/zakladni-informace/predpokladany-harmonogram-prijmu-zadosti.html>

- 3) **Jak se bude posuzovat, zda došlo k účelovému rozdělení podniku?**

Účelem posuzování, zda nedošlo k účelovému rozdělení podniku (patří sem i sledování rodinné přízněnosti a dalších vazeb u zemědělců – žadatelů) je předcházení riziku obcházení podmínek pro poskytnutí plateb. Důsledkem takového účelového obcházení může být skutečnost, že žádající subjekty by měly nárok na dotace, na které by jinak nárok neměly. Každá taková situace je posuzována individuálně. Nelze proto obecně sdělit, jaké vazby, doba jejich trvání a další skutečnosti jsou z podpor vyloučeny. Pokud má tazatel na mysli konkrétní případ, může požádat o posouzení.

- 4) **Jestli EZ bude celofaremní opatření, nebo bude možné jej provozovat souběžně s konvenčním zemědělstvím?**

Opatření Ekologické zemědělství umožňuje od roku 2023 souběh ekologického a konvenčního hospodaření. Podmínky takového souběhu jsou stanoveny nařízením (EU) 2018/848, popř. Zákonem o ekologickém zemědělství (242/2000 Sb.)

- 5) **Jak to bude s plněním „greeningu“?**

Podmínky dotačního titulu Greening se plní naposledy v roce 2022. Od roku 2023 tato přímá platba již není.

Nově je zavedena celofaremní ekoplatba a její prémiový stupeň. Součástí ekoplatby jsou některé podmínky, aktuálně aplikované v greeningu, např. diverzifikace plodin, vyčleňování neproduktivních ploch apod. Nicméně ne všechny podmínky přecházejí ve stejném nastavení, k detailnějším informacím doporučujeme výše zmíněný webinář.

6) Osevy - jestli pšenice ozimé a jarní budou posuzovány jako dvě plodiny, nebo jedna plodina.

V roce 2023 bude pro podmínky diverzifikace plodin v rámci celofaremní ekoplatby platit stejná definice plodiny, tzn. také rozlišení ozimy a jařiny téže plodiny jakožto dvou různých. Od roku 2024 pak už bude tato výjimka zrušena a ozima a jařina vyhodnocována jako jedna plodina.

7) Uživatelé na PF již mají v LPIS vrstvu pásů kolem vody, kdy bude zavedena pro pracovníky OPŽL?

Pro pracovníky OPŽL je vrstva zavedena také. Je nutné rozsvítit žárovku Dotace – Pásky kolem vod.

8) Uživatel, který nebude žádat na ekoschéma a bude pro něj platit výjimka, že může oset úhor, může na této ploše používat chemii a hnojiva?

Ano, přechodně pouze v roce 2023 je tento postup možný, jak jsme informovali v následující tiskové zprávě:

https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2022_zemedelci-budou-moci-osit-uhory-i-pristi.html

Doplňujeme, že výjimka se váže pouze na rok 2023 a podmíněnost, pro žadatele o ekoplatbu není relevantní.

9) Může být úhor vyčleněný i na kultuře G?

Ano může – viz informace uveřejněná na webu eAGRI

<https://eagri.cz/public/web/mze/farmer/LPIS/novinky/ohlasovani-uhoru-u-a-umozneni-zmen-z.html>

1. Ohlášení změny kultury na úhor (U) v roce 2023 může probíhat až do jednoho dne před podáním jednotné žádosti. Předstih jednoho dne v ohlášení změny kultury před dnem podání žádosti je nutný proto, aby došlo k zúčinnění změny v LPIS a změna se promítla do žádosti.

2. Novela nařízení vlády č. 307/2014 Sb., účinná od 1. 3. 2023, umožnila mimo jiné nově změny z kultur G (travní porost na orné půdě) a také z T (trvalý travní porost) na kulturu U. V případě změny z G a T na U nebude nutné fyzicky pozemek rozorávat a zakládat porost zeleného úhuru znovu.

3. V případě změny z kultury T na U je podmínkou, že se daný díl půdního bloku musí stát součástí deklarace neprodukcčních ploch v rámci DZES 8 anebo ekoplatby. V případě, že nebude součástí této deklarace, pak se bude tato změna považovat za rozorání kultury T s příslušnými sankcemi v případě změny na environmentálně citlivých plochách („červené plochy“ v LPIS) a návaznou povinností jejich zatravnění, nebo s případnou povinností provést zatravnění za náhradu u žadatelů o ekoplatbu u T mimo oblasti environmentálně citlivých ploch.

4. Nadále bude počítána doba tzv. dozrávání kultury G nebo U s tím, že maximální doba trvání těchto kultur činí 5 let a po vypršení této lhůty dochází k překlopení do kultury T. Do této pětileté lhůty se však nezapočítává rok, ve kterém byla kultura U součástí deklarace ploch EFA v rámci greeningu nebo bude kultura U součástí deklarace neprodukcčních ploch v rámci DZES 8 či ekoplatby.

5. Ohlášení změny z kultur G/T na U bude v LPIS je umožněno od účinnosti novely, tzn. od 1. 3. 2023. Do této doby se pozastavilo tzv. „dozrávání“ DPB s kulturou G a jestliže u některých DPB svítí příznak dozrání 5 let bude uživateli umožněno, aby se po nabytí

novely nařízení vlády č. 307/2014 Sb. rozhodl, zda na DPB bude chtít kulturu U anebo dojde ke změně na T.

Doplnění nad rámec uvedené tiskové zprávy: V průběhu projednávání dotačních NV došlo k dohodě s MŽP o omezení postupu pro některé plochy:

- přeměna není možná (resp. takový úhor nebude způsobit ekoplatbu a zároveň dochází k porušení podmíněnosti) v prioritních oblastech s vymezenými nadstavbovými režimy AEKO
- vyžaduje se specifický management na úhorech vzniklých v prioritních oblastech s vymezeným základním režimem, a to provedení seče / pastvy po 15. srpnu a provádění mulčování pouze s předchozím souhlasu OOP
- nedá se vyloučit další omezení do budoucna, zejména dočasný charakter takto vzniklých úhorů s požadavkem na zpětnou změnu do T, postup je v jednání

10) Samozřejmě jsou některé úplně konkrétní, řešící situaci dotyčného zemědělce nebo pozemku. Např.:

- **“DPB 640-1140 1401/1 má 1,24ha, potok vede na boku a v čele, pokud se mám chovat od roku 2023 ekologicky a zaseji k potoku pásy (uprostřed má blok šíří cca 50m) - tak z bloku na obdělávání skoro nic nezůstane? Nebo jaký bude správný postup od roku 2023, 2024?”**

Ochranný pás podél vody je v případě žádání o ekoplatbu nutné vyčlenit na kulturu standardní orná a je nutné pokrýt minimálně 90 % plochy dle vrstvy evidované v evidenci půdy LPIS.

V roce 2023 platí, že pokud byla na této ploše vyseta plodina před 1. 4. 2023, povinnost vyčlenění se na žadatele nevztahuje, nicméně zároveň platí, že pás, který nebyl v terénu založen, nelze deklarovat jako neprodukční plochu.

Povinnost se dále nevztahuje na DPB, u kterých je požádáno o vybrané tituly AEKO - biopásy, ochrana čejky, nové zatravnění nebo dobíhající opatření integrované produkce zeleniny a jahodníku.

11) Kdy bude vydána metodika (detailnější a finální) k nové SZP?

Předpokládá se na přelomu března/dubna 2023

12) Neprodukční plochy – bude zde zákaz přejezdu jako je tomu u biopásů?

Přejezd není přímo zakázán, ale nesmí dojít k poškození porostu

13) Neprodukční plochy – kdo musí plnit a jakým způsobem?

Podmínku musí plnit každý žadatel o ekoplatbu, který má v evidenci využití půdy evidovanou plochu zemědělské půdy se zemědělskou kulturou standardní orná půda o celkové výměře nejméně 1 hektar. V případě žádosti o ekoplatbu neplatí výjimky, které lze využít v podmíněnosti.

V rámci podmíněnosti nemusí neprodukční plochy vyčleňovat žadatel:

a) u něhož více než 75 % plochy orné půdy evidované v evidenci využití půdy na žadatele k rozhodnému datu představuje druh zemědělské kultury travní porost, nebo úhor nebo se využívá k pěstování dusík vázajících plodin nebo jejich směsí (podrobnosti uvedeny na odkazu [Přehledy osiv pro vybrané intervence \(Dotace, eAGRI\)](#))

b) u něhož více než 75 % zemědělské plochy evidované v evidenci využití půdy na žadatele k rozhodnému datu představuje druh zemědělské kultury trvalý travní porost nebo travní porost, nebo se využívá k pěstování nebo se využívá k pěstování dusík vázajících plodin nebo jejich směsí (podrobnosti uvedeny na odkazu [Přehledy osiv pro vybrané intervence \(Dotace, eAGRI\)](#))

c) s výměrou orné půdy do 10 hektarů evidované v evidenci využití půdy na žadatele k rozhodnému datu.

Plnění neprodukčních ploch v podmíněnosti lze v rámci podmíněnosti a standardu DZES 8 realizovat jednou ze dvou variant:

- 4 % neprodukčních ploch ze zemědělské kultury R, U, G, evidované v LPIS na žadatele, které mohou být naplněny krajinnými prvky, úhory s porostem a ochrannými pásy nebo
- 7 %, neprodukčních ploch ze zemědělské kultury R, U, G, evidované v LPIS na žadatele, které mohou být naplněny plochou s meziplodinami nebo plochou plodin vázajících dusík, přičemž minimálně 3 % musí tvořit krajinné prvky, úhor s porostem a ochranné pásy

V celofaremní ekoplatbě jsou dále tato procenta navýšena na 5% a 8%.

Pokud bude žadatel žádat o prémiovou ekoplatbu, musí vyčlenit celkem 7% variantou s krajinnými prvky, ochrannými pásy a úhory. Upozorňujeme, že parametry úhorů a některých ochranných pásů se od základní ekoplatby a podmíněnosti liší typem pokryvu, délkou trvání, šíří nebo vzdáleností mezi sebou, podrobnosti na odkazu [Přehledy osiv pro vybrané intervence \(Dotace, eAGRI\)](#).

14) Kdo bude připravovat projekt na agrolesnictví?

Žadatel (na rozdíl od opatření Zalesňování zemědělské půdy projekt nepřipravuje OLH)

15) Jaké budou podporované dřeviny v agrolesnictví?

Podporované jsou lesní a ovocné druhy vyjmenované v příloze nařízení vlády na agrolesnictví, přičemž při výsadbě musí být použito minimálně 50% lesních dřevin a žádný z použitých druhů dřevin nesmí být zastoupen z více než 40%. Nadzemní část lesních i ovocných dřevin musí být min. 120 cm vysoká.

Pro vybrané dřeviny vyžaduje nařízení vlády souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody. Ve výsadbě se mohou vyskytovat i keře (pouze angrešt, rybíz červený a černý), jejich výsadba ovšem není dotačně podpořena.

16) Zda bude povinnost ponechat neposečenou plochu na TTP větší než 10 nebo 12 hektarů?

U titulu AEKO – ošetřování travních porostů je nutno ponechat nepokosené plochy u DPB větších než 10 ha, u opatření Celofaremní ekoplatba na trvalé travní porosty (T) žadatel ponechá nepokosenou plochu u DPB s rozlohou nejméně 12 ha a to o rozloze nejméně 3 % a nejvýše 15 % zjištěné plochy DPB. U opatření Ekoplatba je neposečenou plochu nutné ponechat do 15. srpna s následným posečením do 31. října daného roku.

17) Vizualizace pásem kolem vody v LPIS – tisk z LPIS

Viz otázka č. 1.

18) Povinnost náhrady rozorání TTP a zatravnění 1:1 – kontrola plnění povinnosti ke kterému datu?

Žadatel je povinen nejpozději do 31. října roku podání žádosti

- v případě rozorání ploch evidovaných jako environmentálně citlivé (ECP) nebo ploch nacházejících se v lokalitách Natura 2000
 - provést zpětné zatravnění těže plochy, pokud došlo k rozorání ploch evidovaných jako environmentálně citlivé (ECP) nebo ploch nacházejících se v lokalitách Natura 2000
- a
- v případě rozorání TTP, které nejsou environmentálně citlivými plochami nebo se nenachází v lokalitách Natura 2000
 - provést zatravnění odpovídající výměry (i na jiném jím vybraném DPB).

19) Dotaz na podmínku aktivního zemědělce - Jsem soukromý zemědělec, který hospodář a pobírá dotace na svých pozemcích a k tomu mám stále zaměstnání. Podmínku aktivního zemědělce budu doklázat prokázáním minimálního příjmu. Započítávají se do celkových příjmů nebo výnosů za poslední uzavřené účetní období i příjmy z mého zaměstnání (plat), nebo jen celkové příjmy ze zemědělské činnosti a další činnosti, které vykonávám na IČ ?

Do celkových příjmů nebude zahrnován příjem ze závislé činnosti (ze zaměstnání), ale pouze příjem ze zemědělského, případně jiného druhu podnikání.

20) Změna DPB s kulturou R, která je v evidenci půdy méně než 365 dní na kulturu U lze aktuálně v LPIS provést, a to vzhledem k probíhající mimořádné aktualizaci. Bude takový DPB v kultuře U, osetý vhodnou plodinou pro úhor zelený/nektarodárný, v rámci JŽ 2023 vhodný jako neproduktivní plocha?

Viz otázka č. 9.

21) EKOPLATBA – ZPĚTNÉ ZATRAVNĚNÍ - Žadatel má DPB travní porost T v LPIS asi 7 ha, který není v ECP ani NATURA ani u vody, ani erozní... Když nyní změni

kulturu na R a nemá jiný DPB k zatravnění náhradou, bude mu při splnění ostatních podmínek zamítnuta celá EKOPLATBA, myšleno na všechny jeho DPB i jiných kultur, celkem má asi 60 ha? A v následujícím roce 2024 si může o EKOPLATBU požádat bez sankcí?

Sankce se v případě porušení zatravnění bude týkat pouze zemědělské kultury standardní orné půdy a zemědělské kultury úhor (s výjimkou ploch deklarovaných jako neprodukcčních). V roce 2024 nebude uplatněna ve vztahu k porušení v předchozím roce na zpětné zatravnění mimo oblast ECP žádná sankce.

22) Pokud mám na všech DPB již zasetý ozim a vyčleněny bývalé 5% EFA plochy, které plnily podmínky v minulém programovém období (stačily plodiny vázící dusík), mohu žádat o ekoplatbu?

Pro plodiny vyšetě před 1. 4. 2023 definuje nařízení vlády výjimku pouze pro vytvoření ochranných pásů podél vody, ne pro vyčlenění neprodukcčních ploch. V rámci nové podmíněnosti ani ekoplatby tak nestačí využít pouze plodiny vázící dusík, vždy je vyžadováno minimální procento (zpravidla 3 %) plnění prostřednictvím krajinných prvků, úhorů nebo ochranných pásů.

23) Jaký bude sankční systém, pokud kontrola zjistí deklarované nezpůsobilé plochy. Bude se od určité míry „předeklarace“ žádost úplně zamítat, případně u jakých dotačních titulů?

Sankce za předeklarace jsou nově definované zákonem o SZIF a týkají se všech opatření, která jsou vyplácena na plochu zemědělské, popř. lesní půdy:

„§ 12b

Snížení dotace v rámci jednotné žádosti v případě vykazání větší plochy

(1) Je-li plocha uvedena v jednotné žádosti pro opatření větší než plocha zjištěná v rámci kontrol podle § 12a, u níž byla splněna všechna kritéria způsobilosti a povinnosti vztahující se k podmínkám pro poskytnutí dotace (dále jen „zjištěná

plocha“), Fond dotaci poskytne na základě plochy zjištěné pro dané opatření. V případě, že je rozdíl mezi celkovou plochou uvedenou v jednotné žádosti a celkovou plochou zjištěnou 0,1 ha nebo méně, zjištěnou plochu Fond stanoví jako plochu uvedenou v jednotné žádosti.

(2) Je-li rozdíl mezi plochou uvedenou v jednotné žádosti pro opatření a zjištěnou plochou větší než 3 % zjištěné plochy nebo 4 ha, Fond dotaci poskytne na základě zjištěné plochy snížené o 1,5 násobek zjištěného rozdílu. Snížení dotace Fondem nesmí být vyšší než částka odpovídající ploše uvedené v jednotné žádosti.“

V rámci celofaremní ekoplatby sankční systém kombinuje sankci z předeklarace a sankci plošnou. Obecně u každé jednotlivé zemědělské kultury, jejíž podmínky jsou upraveny v rámci nařízení vlády k přímým platbám, platí, že pokud žadatel nesplnil na dílu půdního bloku nebo jeho části podmínku evidování plochy v evidenci využití půdy na žadatele po stanovenou dobu, Fond dotaci na daný díl půdního bloku nebo jeho část neposkytne; plocha dílu půdního bloku nebo jeho část se nezahrne do plochy zjištěné. Dále se ustanovení týkající se předeklarace použije pro základní celofaremní ekoplatbu na trvalé travní porosty a travní porosty, kde se uplatní také v případě nesplnění podmínek seče, odklizení biomasy, pastvy, likvidace nedopasků do stanoveného termínu, ponechání nepokosů DPB s výměrou nad 12 ha nad 15 % zjištěné plochy na sečených DPB.